



# LUND UNIVERSITY

## Mindesmærker efterlyses

Wienberg, Jes

*Published in:*  
Danske Museer

2005

*Document Version:*  
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

*Citation for published version (APA):*  
Wienberg, J. (2005). Mindesmærker efterlyses. *Danske Museer*, (4), 25-25.

*Total number of authors:*  
1

### General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:  
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

### Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117  
221 00 Lund  
+46 46-222 00 00

## Mindesmærker efterlyses

Af Jes Wienberg, professor, Lunds Universitet

Arkæologiske fund får opmærksomhed ikke blot i udstillinger, artikler og bøger, men kan erindres med egne museer, rekonstruktioner eller endog mindesten på selve fundpladsen. Mindesten er således rejst over mange berømte fund fra oldtiden eller middelalderen, som er udstillet på Nationalmuseet i København eller et regionalt museum. Mindesten ved arkæologiske fundpladser er måske et lille kuriosum i arkæologiens eller museernes historie, men de fremhæver fund, som er centrale i forestillinger om fortiden. Og fortegnelsen over pladserne med mindesten danner en egen lille kanonliste.

Fløst mindesten blev opsat i 1930'erne, men de kendes i princip fra alle årtier af 1900-tallet. Indskrifterne nævner som regel fundet selv, tidspunktet og eventuelt finderens. Og teksterne kan være korte og kontante eller mere lyriske. Ofte findes også et billede af fundet.

To mindesten blev rejst i 1907 ved fundstedet for guldhornene i Gallehus i Sønderjylland. Stenene blev rejst på initiativ af greve O. D. Schack til Schackenborg. På den ene sten står: "HER FANDTES DET FØRSTE GULDHORN DEN 20. JULI 1639 AF KRISTINE SVENDSDATTER FRA ØSTERBY." Og på den anden står: "HER FANDTES DET ANDET GULDHORN DEN 21. APRIL 1734 AF ERIK LARSEN I GALLEHUS."

I Rævemosen i Himmerland, hvor Gundestrupkedlen blev fundet, blev opsat en mindesten i 1935, hvor Johannes V. Jensen havde forfattet indskriften: "HER UDGRAVEDES GUNDESTRUPKEDLEN" samt "JENS SØRENSEN FANDT KEDLEN 1891". Skuffelsen var stor over nobelpristagerens lakoniske tekst. Der var forslag om yderligere en

indskrift: "Kimbrerfolkets Offerkar, her i Oldtiden nedsat var. Glimt fra Oldtids fjerne Dage, fik i Fundet vi tilbage." Men det blev ikke gennemført. Et moderne eksempel kunne være mindesten ved Bjæverskov Kirke på Sjælland, hvor et skattefund dukkede op ved en udgravning for kirkens nye parkeringsplads. Stenen bærer indskriften: "MØNTER I GRYDEN FRA ROSKILDE OG LUND, GAV BJÆVERSKOV HISTORIE VED DAGENS FUND DEN 17. 3. 1999".

Mindesmærker ved berømte fund kendes ikke blot i Danmark. Fra udlandet kan nævnes mindesten ved fundstedet for Barumkvinden i Skåne, skibsgravene i Vendel i Uppland i Sverige, og skibsgravene i Gokstad og Oseberg i Norge.

Hidtil kender jeg mindesmærker eller mindesten ved følgende fundpladser i Danmark: I Jylland Dejbjerg, Egtved, Gallehus, Ginnerup, Gundestrup, Maltbæk, Mammen, Nørå, Nydam, Sjellebro, Skarpsalling og Tollund; på Fyn Bellinge, Brangstrup, Bregnebjerg og Møllegårdsmærken; på Sjælland Bjæverskov, Mullerup, Trundholm og Vig; og på Lolland Hoby og Juellinge.

Kender læserne af "Danske Museer" flere eksempler? Hvornår er i såfald stenen rejst? På hvilket initiativ? Hvilken er indskriften? Og er der et billede? Send gerne en mail eller et brev!

Jes Wienberg  
Institutionen för Arkeologi och Antikens historia  
Lunds Universitet  
Sandgatan 1  
SE-223 50 Lund  
Jes.Wienberg@ark.lu.se